

W3C WAI, avagy Weblapok akadálymentesítése

Pataki Máté

Témakörök

- A World Wide Web Consortium (W3C)
- W3C Magyar Iroda
- W3C - Web Accessibility Initiative (WAI)
- WCAG 1.0
- Célcsoportok
 - Fogyatékossággal élők
 - Technológiailag megkülönböztetettek
 - Speciális célcsoportok
- Technológiák
- Működés ellenőrzése

A World Wide web Consortium (W3C)

- A webszabványok fejlesztésének nyilvános fóruma
- Jelszavai: Semlegesség és egyetértés
- Hogy kihasználhassuk a Web nyújtotta összes lehetőséget...
- 1994-ben Tim Berners Lee alapította a MIT-n
- További anyaintézmények:
 - ERCIM (INRIA) – Franciaország
 - KEIO Egyetem – Japán
- Több mint 400 tag

W3C Magyar Iroda

- 14 helyi iroda, 2002-től: W3C Magyar Iroda
- MTA SZTAK-ban működik
- Tevékenységeink, szolgáltatásaink:
 - Magyar nyelvű információk nyújtása
 - Weboldal, hírlevél, szóróanyagok...
 - W3C technológiák népszerűsítése
 - Konferenciák, workshopok, oktatás szervezése
- Célunk:
 - Magyar webes élet fejlődésének elősegítése
 - Nemzetközivel kompatibilis hazai webes szabványok

W3C - Web Accessibility Initiative (WAI)

- <http://www.w3.org/WAI/>
- Web Content Accessibility Guidelines
 - 1.0 Ajánlás (1999. máj. 5.)
 - 2.0: Munkaterv (2005. nov. 23.)
 - Részletesebb útmutató
 - Understanding WCAG 2.0
 - Technológiák sokszínűsége
 - Szélesebb közönségnek

WCAG 1.0

- Web Content Accessibility Guidelines
 - Priority 1 (must)
 - Pl.: szöveges megfelelő biztosítása minden képhez
 - Priority 2 (should)
 - Pl.: style sheet használata (tartalom-megjelenítés)
 - Priority 3 (may)
 - Pl.: fontos linkekhez gyorsbillentyű rendelése
- Gépi és kézi ellenőrzés

WCAG 1.0 Checklist

In General (Priority 1)	Yes	No	N/A
1.1 Provide a text equivalent for every non-text element (e.g., via "alt", "longdesc", or in element content). <i>This includes:</i> images, graphical representations of text (including symbols), image map regions, animations (e.g., animated GIFs), applets and programmatic objects, ascii art, frames, scripts, images used as list bullets, spacers, graphical buttons, sounds (played with or without user interaction), stand-alone audio files, audio tracks of video, and video.			
2.1 Ensure that all information conveyed with color is also available without color, for example from context or markup.			
4.1 Clearly identify changes in the natural language of a document's text and any text equivalents (e.g., captions).			
6.1 Organize documents so they may be read without style sheets. For example, when an HTML document is rendered without associated style sheets, it must still be possible to read the document.			
6.2 Ensure that equivalents for dynamic content are updated when the dynamic content changes.			
7.1 Until user agents allow users to control flickering, avoid causing the screen to flicker.			
14.1 Use the clearest and simplest language appropriate for a site's content.			
And if you use images and image maps (Priority 1)	Yes	No	N/A
1.2 Provide redundant text links for each active region of a server-side image map.			
9.1 Provide client-side image maps instead of server-side image maps except where the regions cannot be defined with an available geometric shape.			
And if you use tables (Priority 1)	Yes	No	N/A
5.1 For data tables, identify row and column headers.			
5.2 For data tables that have two or more logical levels of row or column headers, use markup to associate data cells and header cells.			
And if you use frames (Priority 1)	Yes	No	N/A
12.1 Title each frame to facilitate frame identification and navigation.			
And if you use applets and scripts (Priority 1)	Yes	No	N/A
6.3 Ensure that pages are usable when scripts, applets, or other programmatic objects are turned off or not supported. If this is not possible, provide equivalent information on an alternative accessible page.			
And if you use multimedia (Priority 1)	Yes	No	N/A
1.3 Until user agents can automatically read aloud the text equivalent of a visual track, provide an auditory description of the important information of the visual track of a multimedia presentation.			
1.4 For any time-based multimedia presentation (e.g., a movie or animation), synchronize equivalent alternatives (e.g., captions or auditory descriptions of the visual track) with the presentation.			
And if all else fails (Priority 1)	Yes	No	N/A
11.4 If, after best efforts, you cannot create an accessible page, provide a link to an alternative page that uses W3C technologies, is accessible, has equivalent information (or functionality), and is updated as often as the inaccessible (original) page.			

<http://www.w3.org/TR/WAI-WEBCONTENT/full-checklist.html>

Fogyatékosággal élők

- Fogyatékosággal élők
 - Vakok
 - Gyengénlátók
 - Színvakok
 - Hallássérültek
 - Mozgássérültek
 - Értelmi fogyatékosok

Vakok

- Külön lap? [Budapest Portál](http://www.budapest.hu/vak) (<http://www.budapest.hu/vak>)
 - Más információ a vakoknak?
 - Többi fogyatékkal élők?
 - Ajánlott a tartalom és megjelenítés elkülönítése
- Beszédes linkek
 - Pl.: a Firefox 1.5 letöltése
 - Ugyanolyan nevű linkek kerülése
- Képek, appletek, videók
 - Elnevezés (*alt* attribútum)
 - Alternatív tartalom (*longdesc* vagy a szövegben)

Gyengénlátók

- Nem mindig használnak felolvasóprogramot
- Betűméret állítása
 - pl.: CSS-ben %-ban megadni, vagy
 - különböző méretek biztosítása
- Nagy kontraszt (http://kopi.sztaki.hu/index.php?high_cont=0)

sztaki kopi

Kopi Online Plágiumkereső és Információs Portál

Szűrő KOPI NDA Kereső

A plágiumkeresőt úgy tesztelheti, hogy Petőfi Sándor verseiből szűr be egy-két versszakot ide. A rendszer már párszor tíz szavas egyezést is képes kijelezni. Petőfi verseket az alábbi oldalon találhat: <http://mek.oszk.hu>

Test

Kezdőlap

Üdvözöljük a KOPI portálon!

A KOPI Online Plágiumkereső és Információs Portál elsődlegesen plágiumok felderítésére és dokumentumok másolásának védelmére jött létre. A számítástechnika fejlődésével az írott művek előállítási folyamata egyszerűsödött, azonban a rengeteg előny mellett a végletekig egyszerűsíti a művek másolását, azok egészének vagy részeinek átvételét, így nagymértékben megkönnyíti a plágiumok létrehozását is.

A plágiumok leginkább az oktatás területén terjednek, azon belül is kiemelten a felsőoktatási szférában. Ezen a területen egyre nagyobb számban jelennek meg a digitális forrásokból összeállított (összeillesztett) dolgozatok, diplomamunkák, cikkek, illetve publikációk. Az ilyen típusú visszaélések erősen rontják az intézmények hírnevét és az onnét kikerült diplomások értékét a piacon.

A KOPI használatáról röviden

A hasonlóságkereső szolgáltatás a felhasználók által feltöltött dokumentumok között keres egyezést. Azért, hogy a felhasználók dokumentumait csak azok érhessek el, akiknek a dokumentum gazdája ezt megengedi, szükség van a regisztrációra. Az alábbi öt lépést kell megtennie, hogy dokumentumait összehasonlíthassa, egymással, mások dokumentumaival, vagy egyéb adatbázissal:

1. Regisztráció
2. Belépés a rendszerbe
3. Dokumentumok feltöltése
4. Megfelelő dokumentumok kijelölése
5. Hasonlóságkeresés indítása

sztaki kopi

Kopi Online Plágiumkereső és Információs Portál

Szűrő KOPI NDA Kereső

A plágiumkeresőt úgy tesztelheti, hogy Petőfi Sándor verseiből szűr be egy-két versszakot ide. A rendszer már párszor tíz szavas egyezést is képes kijelezni. Petőfi verseket az alábbi oldalon találhat: <http://mek.oszk.hu>

Test

Kezdőlap

Üdvözöljük a KOPI portálon!

A KOPI Online Plágiumkereső és Információs Portál elsődlegesen plágiumok felderítésére és dokumentumok másolásának védelmére jött létre. A számítástechnika fejlődésével az írott művek előállítási folyamata egyszerűsödött, azonban a rengeteg előny mellett a végletekig egyszerűsíti a művek másolását, azok egészének vagy részeinek átvételét, így nagymértékben megkönnyíti a plágiumok létrehozását is.

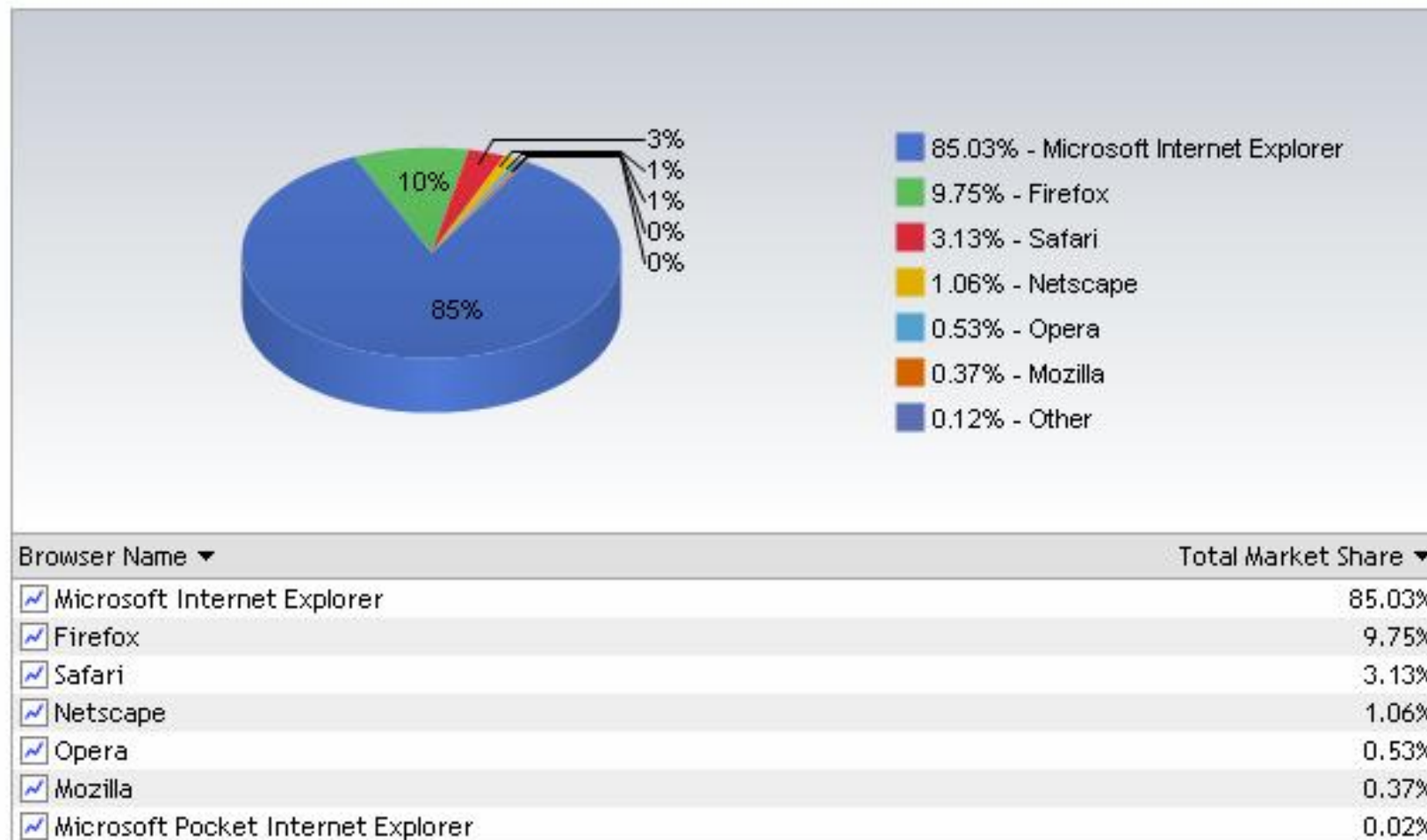
A plágiumok leginkább az oktatás területén terjednek, azon belül is kiemelten a felsőoktatási szférában. Ezen a területen egyre nagyobb számban jelennek meg a digitális forrásokból összeállított (összeillesztett) dolgozatok, diplomamunkák, cikkek, illetve publikációk. Az ilyen típusú visszaélések erősen rontják az intézmények hírnevét és az onnét kikerült diplomások értékét a piacon.

A KOPI használatáról röviden

A hasonlóságkereső szolgáltatás a felhasználók által feltöltött dokumentumok között keres egyezést. Azért, hogy a felhasználók dokumentumait csak azok érhessek el, akiknek a dokumentum gazdája ezt megengedi, szükség van a regisztrációra. Az alábbi öt lépést kell megtennie, hogy dokumentumait összehasonlíthassa, egymással, mások dokumentumaival, vagy egyéb adatbázissal:

1. Regisztráció
2. Belépés a rendszerbe
3. Dokumentumok feltöltése
4. Megfelelő dokumentumok kijelölése
5. Hasonlóságkeresés indítása

Böngésző-használati statisztika

<http://marketshare.hitslink.com/report.aspx?qprid=0> (2006. február)

Színvakok / színtévesztők

- Háttér-betű kontrasztarány
- Csak szín ne hordozzon fontos információt
- Használjunk színeket, de egyéb módon is legyen elérhető ugyanaz az információ, pl.:
 - A piros és csillaggal jelölt mezők kitöltése kötelező
- Nem színes kijelzők
 - Régi gép
 - Mobiltelefon
 - PDA

Hallássérültek

- Hang ne hordozzon máshogy nem elérhető információt
 - Hallássérültek
 - Zajos környezet (étterem, műhely)
 - Hangkártya nélküli gépek (munkahely)
- Videó mellett felirat vagy leírás
- Hanghoz és zenéhez alternatív szöveges tartalom

Mozgássérültek

- Alternatív beviteli eszközök
 - Csak egér
 - Csak billentyűzet
 - Láb/szemegér
- Sok gépelés mellőzése (cookie)
- Pontos pozícionálás gond lehet
 - Kattintható felületek nagyok legyenek
 - Gyorsbillentyű használata

Értelmi fogyatékosok

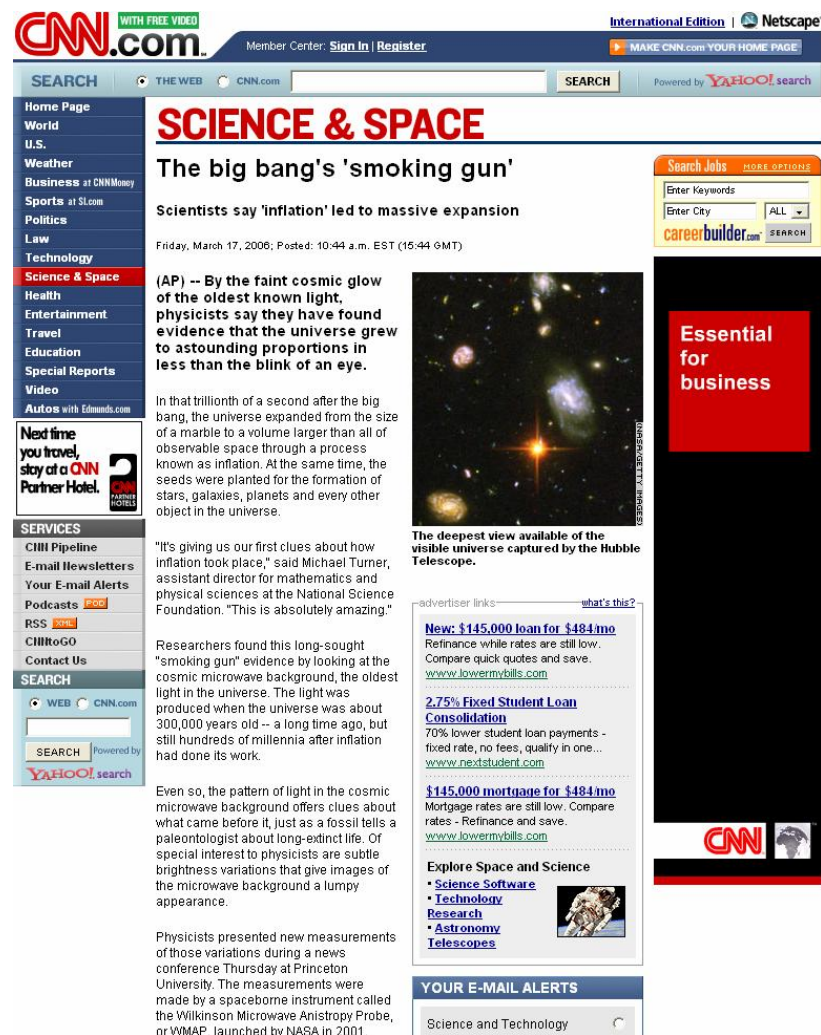
- Vezetni a felhasználót (kikapcsolható)
 - Mindig tudja hol tart
 - Visszajuthat a kiindulópontra
 - Ikonok/jelek következetes használata
- Oldaltérkép
- Részletes súgó

Technológiailag megkülönböztetettek

- Technológiailag megkülönböztetettek
 - Eltérő képernyőméret
 - Elavult böngésző / operációs rendszer
 - Gyenge hardware

Eltérő képernyőméret

- Képernyők >19"
 - <http://www.cnn.com>
220px
- Mobiltelefon
 - Képernyő
 - Memória
 - Lapozás
- PDA
 - 320x200
 - 640x480
- Vízszintes görgetés
- Kis betűk (nagyítás)

Elavult böngésző / operációs rendszer

- Nem biztos, hogy van:
 - JavaScript
 - Flash
 - Java
 - ...
- <http://www.fkf.hu/>
 - Javascripttel
 - És nélküle

Gyenge hardware

- Gyenge hardware => elavult software
- Lassú internet-kapcsolat (modem, mobil)
 - Képek legyenek kicsik
 - Képből kirakott menü mérete
 - HTML-ben átméretezett képek kerülése
 - HTML kód tisztítása segíthet
 - Ajax sokat gyorsíthat
- Lassú processzor, kevés memória
 - Nagy méretű oldalakat lassan kezelik
 - Java appletek lassítják

Speciális célcsoportok

- Speciális célcsoportok
 - Gyerekek
 - Idősek
 - Alacsony (informatikai) képzettségűek
 - Idegen nyelvek és kultúrák

Gyerekek

- Nem tud olvasni (Manó sorozat)
- Sok választási lehetőség nem jó
- Vezetni kell
- Könnyen elkalandozik a figyelve
- Mindenre rákattint (legjobb tesztalany :-)

Idősek / alacsony képzettségűek

- Idősek
 - Betűméret változtatható legyen
 - Mozgó ikonok, reklámok, szövegek
 - Elvonják a figyelmet
 - Fárasztják a szemet
- Alacsony (informatikai) képzettségűek
 - Popup félrevezeti
 - Szakzsargon mellőzése
 - Súlyó (ne informatikus írja, context sensitive)

Idegen nyelvek és kultúrák

- Cégeknél (idegen nyelvű vagy nyelven is)
- Fogalmazás (Amazon.com, .de és .jp)
- Dátum: 12/03/06 (nap/hó/év), 2006. március 12.
- Karakterkészlet, jobbról balra írás

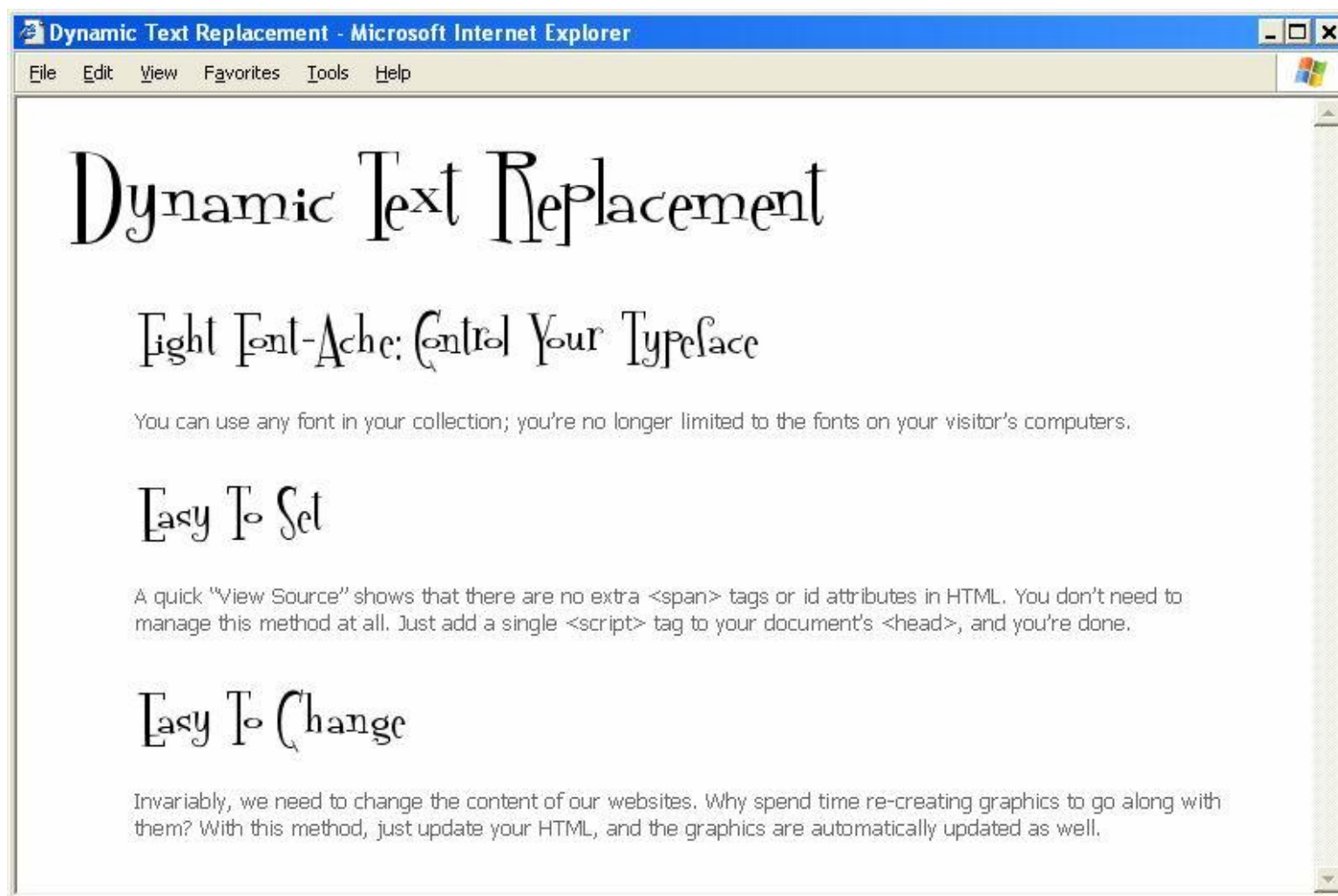
Technológiák

- Flash
 - Csak a nyitóoldal ([FKF](http://www.fkf.hu/), <http://www.fkf.hu/>)
 - Alternatív tartalom (<http://www.scholastic.com/harrypotter>)
- JavaScript
 - Alternatív lehetőségek
 - Kliens oldali ellenőrzés (is!)
 - CSS és/vagy JavaScript: [DynDemo](http://www.stewartspeak.com/dtr/demo/)
(<http://www.stewartspeak.com/dtr/demo/>)
- Applet és ActiveX
 - Nincs mindig engedélyezve
 - Bizonyos esetekben szükséges (online játék)
 - Legtöbb esetben elkerülhető

Flash-sel és nélküle

DynDemo Internet Explorerben

DynDemo Lynx szöveges böngészőben

Dynamic Text Replacement

Dynamic Text Replacement

Fight Font-Ache; Control Your Typeface

You can use any font in your collection; you're no longer limited to the fonts on your visitor's computers.

Easy To Set

A quick "View Source" shows that there are no extra `<span>` tags or id attributes in HTML. You don't need to manage this method at all. Just add a single `<script>` tag to your document's `<head>`, and you're done.

Easy To Change

Invariably, we need to change the content of our websites. Why spend time re-creating graphics to go along with them? With this method, just update your HTML, and the graphics are automatically updated as well.

DynDemo Operában, JS nélkül

Dynamic Text Replacement

Fight Font-Ache: Control Your Typeface

You can use any font in your collection; you're no longer limited to the fonts on your visitor's computers.

Easy To Set

A quick "View Source" shows that there are no extra `<span>` tags or `id` attributes in HTML. You don't need to manage this method at all. Just add a single `<script>` tag to your document's `<head>`, and you're done.

Easy To Change

Invariably, we need to change the content of our websites. Why spend time re-creating graphics to go along with them? With this method, just update your HTML, and the graphics are automatically updated as well.

DynDemo Operában képek nélkül

Dynamic Text Replacement

Fight Font-Ache: Control Your Typeface

You can use any font in your collection; you're no longer limited to the fonts on your visitor's computers.

Easy To Set

A quick "View Source" shows that there are no extra `<span>` tags or `id` attributes in HTML. You don't need to manage this method at all. Just add a single `<script>` tag to your document's `<head>`, and you're done.

Easy To Change

Invariably, we need to change the content of our websites. Why spend time re-creating graphics to go along with them? With this method, just update your HTML, and the graphics are automatically updated as well.

DynDemo Operában szöveges módban

Lng en:

Dynamic Text Replacement

DYNAMIC TEXT REPLACEMENT DYNAMIC TEXT REPLACEMENT

Fight Font-Ache: Control Your Typeface

You can use any font in your collection; you're no longer limited to the fonts on your visitor's computers.

Easy To Set Easy To Set

A quick "View Source" shows that there are no extra tags or id attributes in HTML. You don't need to manage this method at all. Just add a single <script> tag to your document's <head>, and you're done.

Easy To Change Easy To Change

Invariably, we need to change the content of our websites. Why spend time re-creating graphics to go along with them? With this method, just update your HTML, and the graphics are automatically updated as well.

en

Navigate: [Z] and [X] ♦ Elements: [Shift+arrow keys] ♦ Shortcuts: [Ctrl+B]

Működés ellenőrzése

- Szöveges böngésző
- Opera
 - Szöveges böngésző
 - Stíluslap kikapcsolása
 - PDA
- Internet Explorer + PopupCop
 - Flash kikapcsolása
 - ActiveX kikapcsolása
 - JavaScript kikapcsolása
- Bobby (<http://webxact.watchfire.com/>)
- W3C Validator (<http://validator.w3.org/>)

Köszönöm a figyelmet!

<http://www.w3c.hu>

Email: *Mate.Pataki@w3c.hu*